

BIBLIOGRAFIA

1. Źródła prawa kanonicznego

- Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus* (18.10.1990), AAS 82 (1990) [w:] *Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich promulgowany przez papieża Jana Pawła II*, tłum. L. Adamowicz, M. Dyjakowska, Lublin 2002.
- Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus* (25.01.1983), AAS 1983, nr 75.
- Codex Iuris Canonici Pii X Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus*, AAS 1917, nr 9.
- „Communicationes” 1978, nr 10.
- Congregatio pro Episcopis, *Direttorio per il ministro pastorale dei vescovi „Apostolorum successores”*, (22.02.2004), Citta del Vaticano 2004 [w:] *Kongregacja ds. Biskupów, Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów „Apostolorum successores”*, tłum. M. Kozubek, Kielce 2005.
- Dekret regulujący wysokość opłat sądowych obowiązujących w Sądzie Biskupim w Kielcach oraz zasady ubiegania się o ich obniżenie lub umorzenie*, nr OA-26/20 z dnia 27 lutego 2020 r.
- Dekret Soboru Watykańskiego II, Christus Dominus* [w:] *Sobór Watykański II: konstytucje, dekrety, deklaracje*, red. J. Groblicki, E. Florkowski, wstęp K. Wojtyła, Poznań 1987.
- Jan Paweł II, *Rescriptum ex Audientia SS.mi „Quod attinet, Formulas professionis fidei iurandi fidelitatis contingens foras datur”*, AAS 1989, nr 81.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Professio Fidei et Iusiurandum fidelitatis in suscipiendo officio nomine Ecclesiae exercendo*, AAS 1989, nr 81.
- I Synod Diecezji Legnickiej (2007–2012), t. 2. *Dokumentacja, Regulamin Legnickiej Kurii Biskupiej*, Legnica 2012.
- Pontificium Consilium De Legum Textibus, *Dignitas connubii. Instructio servanda a tribunalibus dioecanis et interdioecesanis om pertractandis causis nullitatis matrimonii* (25.01.2005) [w:] *Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Po-*

wszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego, red. P. Majer, Kraków 2011.

Sacra Congregatio pro Episcopis, Directorium de pastorali ministerio Episcoporum „Ecclesiae imago” (22.02.1973), *Typis Polyglottis Vaticanis* 1973 [w:] *Ustrój hierarchiczny Kościoła. Wybór źródeł*, red. W. Kacprzyk, M. Sitarz, Lublin 2006.

Statut Częstochowskiej Kurii Metropolitalnej z dnia 15 sierpnia 2012 roku.

Statut Metropolitalnego Sądu Duchownego w Poznaniu z dnia 31 maja 2003 roku.

Statut Poznańskiej Kurii Metropolitalnej z dnia 14 czerwca 2008 roku.

2. Źródła prawa polskiego

Dekret z dnia 31 grudnia 1956 r. o organizowaniu i obsadzaniu stanowisk kościelnych (Dz.U. z 1957 r. nr 1, poz. 6).

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1153 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1347 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1192 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 617).

Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 332).

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1660 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1473 z późn. zm.).

Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz.U. z 2019 r. poz. 2264).

3. Źródła prawa międzynarodowego

Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczypospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U. z 1998 r. nr 51, poz. 318).

4. Inne źródła prawa

Arystoteles, *Ustrój polityczny Aten*, Warszawa 1973.

Cycero M.T., *Epistulae ad Familiares*.

Gajusz, *Institutiones*.

Justynian, *Codex*.

Justynian, *Institutiones*.

Justynian, *Novella*.

Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o dokumentach publicznych – druk sejmowy nr 2153.

4. Orzecznictwo Sądu Najwyższego

Uchwała SN (7) z dnia 30 grudnia 1993 r., III CZP 146/93, OSNC 1994, nr 5, poz. 94.

Uchwała SN z dnia 19 grudnia 2008 r., III CZP 122/08, OSNC 2009, nr 7–8, poz. 115.

Uchwała SN z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 82/10, LEX nr 612264.

Uchwała SN z dnia 23 marca 2016 r., III CZP 4/16, LEX nr 2005736.

Uchwała SN z dnia 8 listopada 2019 r., III CZP 26/19, LEX nr 2738667.

Wyrok SN z dnia 12 marca 1997 r., II CKN 24/97, Legalis.

Wyrok SN z dnia 27 lipca 2000 r., IV CKN 88/00, LEX nr 52448.

Wyrok SN z dnia 27 lipca 2000 r., IV CKN 88/00, OSP 2003, nr 9, poz. 115.

Wyrok SN z dnia 12 czerwca 2002 r., III CKN 694/00, OSNC 2003, nr 9, poz. 124.

Wyrok SN z dnia 24 marca 2004 r., IV CK 108/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 65.

Wyrok SN z dnia 2 lutego 2005 r., IV CK 480/04, Legalis.

Wyrok SN z dnia 17 lutego 2005 r., IV CK 582/04, Legalis.

Wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CSK 649/10, OSNC 2012, nr 3, poz. 38.

Wyrok SN z dnia 13 kwietnia 2012 r., I CSK 451/11, LEX nr 1168535.

Wyrok SN z dnia 27 kwietnia 2016 r., II CSK 518/15, LEX nr 2051476.

Postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2000 r., IV CKN 1083/00, LEX nr 52529.

Postanowienie SN z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 78/09, LEX nr 512010.

5. Opracowania

Adamczyk J., *Urząd notariusza kurii diecezjalnej. Próba wykładni obowiązujących przepisów*, „Annales Canonici” 2010, nr 6.

Alarcón M.L., *Komentarz do kan. 1264 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.

Alarcón M.L., *Komentarz do kan. 1292 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.

Amo L. del, Calvo-Álvarez J. opr., *Komentarz do kan. 1437 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo*

- Kościół katolicki. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Amo L. del, Calvo-Álvarez J. opr., *Komentarz do kan. 1455 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Amo L. del, Calvo-Álvarez J. opr., *Komentarz do kan. 1472 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Amo L. del, Calvo-Álvarez J. opr., *Komentarz do kan. 1475 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Amo L. del, Calvo-Álvarez J. opr., *Komentarz do kan. 1540 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Amo L. del, Calvo-Álvarez J. opr., *Komentarz do kan. 1541 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Arias J., *Komentarz do kan. 1368 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Arrieta J., *Komentarz do kan. 145 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Arrieta J., *Komentarz do kan. 149-150 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Arrieta J., *Komentarz do kan. 157 [w:] Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Bar J.R., Kałowski J., *Prawo o instytutach życia konsekrowanego*, Warszawa 1985.
- Barej J., Maciejko P., *Czynności poświadczeniowe w praktyce notarialnej*, „Nowy Przegląd Notarialny” 2008, nr 3.
- Baszkiewicz J., *Powszechna historia państwa i prawa*, t. 1, Katowice 1974.
- Bączkiewicz F., *Prawo kanoniczne. Podręcznik dla duchowieństwa*, t. 1, Opole 1957.
- Bieniek G., *W sprawie nowych uprawnień notariusza [w:] III Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej: referaty i opracowania*, red. R. Sztyk, Warszawa–Kluczbork 2006.

- Bystrzycka Z., *Poświadczenia w praktyce notarialnej* [w:] *III Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej: referaty i opracowania*, red. R. Sztyk, Warszawa–Kluczbork 2006.
- Celiński D., *Poświadczenie odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem*, LEX/el.
- Chłopecki T., *Koncepcje polskiego notariatu*, Kraków 2011.
- Chmiel W., *Notariusz według Kodeksu prawa kanonicznego z 1983 roku*, „Rejent” 1997, nr 6.
- Chmiel W., *Obrót nieruchomościami przez parafię rzymskokatolicką*, „Rejent” 2000, nr 6.
- Chmielewska M., *Symbolika i treści zawarte w dokumentach notariuszy małopolskich na Śląsku*, Wrocław 2013.
- Chojnacki P., *Notariusze publiczni w Polsce nowożytnej*, „Nowy Przegląd Notarialny” 2003, nr 3.
- Chrapkowski A., *Zarządzanie dobrami doczesnymi w instytutach zakonnych*, „Annales Canonici” 2007, nr 3.
- Czernia A., *Notariusz w procesach Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1983–2015* [w:] *Struktura i działalność Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1983–2015*, red. R. Kantor, Kraków 2016.
- Czernia A., *Zadania notariusza w procesie małżeńskim (na przykładzie sądu biskupiego w Tarnowie)* [w:] *Zagadnienia kościelnego prawa majątkowego i procesowego*, red. E. Szczot, S. Białek, Lublin 2008.
- Czyżak M., *Odpowiedzialność notariusza za przestępstwo fałszu intelektualnego*, „Nowy Przegląd Notarialny” 2004, nr 2.
- Dębiński A., *Rzymskie prawo prywatne. Kompendium*, Warszawa 2011.
- Drozd E., *Forma aktu notarialnego* [w:] *I Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej: referaty naukowe i wystąpienia*, red. R. Sztyk, Poznań 1993.
- Drozd E., *O potrzebie zmian w prawie notarialnym*, „Rejent” 2001, nr 5.
- Dubiel S., *Akty nadzwyczajnego zarządzania w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, „Roczniki Nauk Prawnych” 2015, z. 4.
- Dubiel S., *Uprawnienia majątkowe Kościoła Katolickiego w Polsce w świetle kodeksu prawa kanonicznego z 1983 roku, Konkordatu z 1993 roku i ustaw synodalnych*, Lublin 2007.
- Dubiel S., Kaleta P., *Alienacja* [w:] *Leksykon prawa kanonicznego*, red. M. Sitarz, Lublin 2019.
- Dunin-Dudkowska A., *Akt notarialny jako gatunek wypowiedzi*, Lublin 2010.
- Dunin-Dudkowska A., *Akt notarialny na tle przemian historyczno-kulturowych w Polsce*, „Język a Kultura” t. 23, 2012.
- Dyduch J., *Kancelaria Kurii Diecezjalnej* [w:] *Struktura i zadania Kurii Diecezjalnej*, red. J. Krukowski, K. Warchałowski, Warszawa 2003.
- Dziadzio A., *Powszechna historia prawa*, Warszawa 2008.
- Dzierżon G., *Założenia generalne dotyczące aktu przełożonego kościelnego wymagającego współudziału organów partycypacji (kan. 127 par. 1 KPK)*, „Studia Redemptorystowskie” 2013, nr 11.
- Dzięga A., *Normy instrukcji Dignitas connubii w konfrontacji z teorią procesu – zagadnienia wybrane* [w:] *III. Ogólnopolskie Forum Sądowe: Proces małżeński w świetle „Dignitas connubii” – pierwsze doświadczenia. Materiały z ogólnopolskiego spotkania pra-*

- owników sądownictwa kościelnego w Gródku nad Dunajcem w dniach 11-12 czerwca 2007 r., red. T. Rozkrut, Tarnów 2008.
- Erdö P., *Il senso della capacità dei laici agli uffici nella chiesa*, „Fidelium Iura” 1992, nr 2.
- Florkowski J., Tymecki B., *Prawo o notariacie z komentarzem*, Warszawa 1993.
- Gambari E., *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, Kraków 1998.
- Gonet W., *Pełnomocnictwo, prokura, reprezentacja stron umów w obrocie nieruchomości*, Warszawa 2019.
- Góralski W., Pieńdyk A., *Zasada niezależności i autonomii Państwa i Kościoła w Konkordacie polskim z 1993 r.*, Warszawa 2000.
- Górnicki L., *Problem nabywania oraz charakteru osobowości prawnej kościołów i innych związków wyznaniowych w Polsce* [w:] *Prawo wyznaniowe. Przeszłość i teraźniejszość. Materiały XI Konferencji historyków państwa i prawa*. Kowary, 6–8 września 2007 r., red. J. Koredczuk, Wrocław 2008.
- Grabowski I., *Notariusz w ustawodawstwie kościelnym*, „Collectanea Theologica” 1935, nr 4.
- Greszata M., *Rola i zadania notariusza sądowego* [w:] *Urzędy sądowe – władza i służba. Materiały z ogólnopolskiego spotkania pracowników sądownictwa kościelnego w Gródku nad Dunajcem w dniach 11–12 października 2004 roku*, red. T. Rozkrut, Tarnów 2005.
- Greszata-Telusiewicz M., *Funkcje i urzędy w kościelnym wymiarze sprawiedliwości – audytor, relator, rzecznik sprawiedliwości, obrońca węzła, notariusz oraz obowiązki sędziów i pracowników trybunału (Z rozważań nad kanonicznym procesem zwyczajnym – część IV)*, „Człowiek – Rodzina – Prawo” 2013, nr 4.
- Grochowski M., *Komentarz do art. 96* [w:] *Prawo o notariacie. Komentarz*, red. K. Osajda, Legalis 2019.
- Grykiel J., *Komentarz do art. 78* [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 1, red. M. Gutowski, Warszawa 2016.
- Januchowski A., *Wybrane zagadnienia związane z reprezentacją parafii przez proboszcza na gruncie prawa kanonicznego i polskiego*, „Studia z Prawa Wyznaniowego” t. 11, 2008.
- Jończyk P.K., *Komentarz do art. 96* [w:] *Notariat. Czynności notarialne*, red. A.J. Szereda, Warszawa 2021.
- Jończyk P.K., *Odmowa dokonania czynności notarialnej w polskim i kanonicznym porządku prawnym*, „Civitas et Lex” 2018, nr 4.
- Jończyk P.K., *Poświadczenia* [w:] *Notariat. Czynności notarialne*, red. A.J. Szereda, Warszawa 2021.
- Jurek T., *Stanowisko dokumentu w średniowiecznej Polsce*, „Studia Zróżdźnawcze” t. XL, 2002.
- Kaleta P., *Statuty parafii*, „Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich” t. 26, 2016.
- Kamińska K., Gaca A., *Historia powszechna ustrojów państwowych*, Toruń 2002.
- Kasprzak S., *Wybrane zagadnienia z prawa kościelnego*, Lublin 2000.
- Kaszak R., *Powierzenie urzędu kanclerza kurii diecezjalnej*, „Kościół i Prawo” 2014, nr 3.
- Kennedy R.T., *Contracts and especially Alienation (cc. 1290–1298)* [w:] *New commentary on the Code of Canon Law*, eds. J.P. Beal, J.A. Coriden, T.J. Green, Mahwah 2000.

- Kennedy R.T., *The Administration of Goods* (cc. 1273–1289) [w:] *New commentary on the Code of Canon Law*, eds. J.P. Beal, J.A. Coriden, T.J. Green, Mahwah 2000.
- Knoppek K., *Komentarz do art. 24* [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. I, *Artykuły 1–366*, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, LEX/el. 2013.
- Kolańczyk K., *Prawo rzymskie*, Warszawa 1986.
- Krasowski K., Lesiński B., Sikorska-Dzięgielewska K., Walachowicz J., *Powszechna historia państwa i prawa*, Poznań 1993.
- Krukowski J., *Administracja w Kościele. Zarys kościelnego prawa administracyjnego*, Lublin 1985.
- Krukowski J., *Komentarz do kan. 485* [w:] *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 2, ks. 2 (1), *Lud Boży*, red. J. Krukowski, Poznań 2005.
- Krukowski J., *Komentarz do kan. 1437* [w:] *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 5, ks. 7, *Procesy*, red. J. Krukowski, Poznań 2007.
- Krukowski J., *Zasady organizacji i funkcjonowania kurii diecezjalnej* [w:] *Struktura i zadania kurii diecezjalnej*, red. J. Krukowski, K. Warchałowski, Warszawa 2003.
- Krukowski J., Warchałowski K., *Polskie prawo wyznaniowe*, Warszawa 2000.
- Kuczałek A., *Nabywanie kwalifikacji i uprawnień przez notariusza w okresie średniowiecza*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2009, nr 7.
- Kumaniecki K., *Historia kultury Grecji i Rzymu*, Warszawa 1964.
- Kunderewicz C., *Najstarsze prawa świata*, Łódź 1972.
- Kuranyi K., *Powszechna historia państwa i prawa*, Warszawa 1961.
- Kuryłowicz M., *Agoranomos i tabellio. Z historii antycznego notariatu*, „Rejent” 1992, nr 9.
- Kuryłowicz M., *Chirographa i syngrapha. Z historii antycznych zobowiązań prawnych*, „Rejent” 1994, nr 10.
- Kuryłowicz M., *Dzieje notariatu łacińskiego i aktu notarialnego* [w:] *I Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej*, red. R. Sztyk, Poznań 1993.
- Kuryłowicz M., *Historyczne początki notariatu europejskiego* [w:] *Księga pamiątkowa. I Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej*, red. A. Oleszko, Kluczbork 1996.
- Kuryłowicz M., *Notariat i prawo rzymskie*, „Rejent” 2000, nr 4.
- Kuryłowicz M., *Notariat w europejskiej kulturze prawnej* [w:] *II Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej: referaty i opracowania*, red. R. Sztyk, Poznań–Kluczbork 1999.
- Kuryłowicz M., *Rzymskie przepisy o dokumentach i czynnościach notarialnych (z historii notariatu)*, „Rejent” 1996, nr 4–5.
- Kuryłowicz M., Wiliński A., *Rzymskie prawo prywatne. Zarys wykładu*, Warszawa 2013.
- Langowski P., *Notariat*, Sopot 1998.
- Lempa F., *Kanoniczna ochrona karna małoletnich przed nadużyciami seksualnymi*, Białystok 2013.
- Lempa F., *Kompetencje, uprawnienia i obowiązki w Kościele Katolickim*, Białystok 2013.
- Lesiński B., Rozwadowski W., *Historia prawa*, Warszawa–Poznań 1980.
- Łosowska A., *Pennae investivi Praemisliae. Notariusze kancelarii kościelnych, pisarze sądów oraz urzędów świeckich w XV i na początku XVI wieku*, Przemyśl 2011.

- Maj K., *Uwagi i objaśnienia* [w:] *Akty notarialne. Praktyczne komentarze. Orzecznictwo. Koszty*, red. A.J. Szereda, Warszawa 2019.
- Malec D., *Dzieje notariatu polskiego*, Kraków 2007.
- Mierzejewski A., *Zapisane na glinie*, Warszawa 1979.
- Mikucki S., *Początki notariatu publicznego w Polsce*, „Przegląd Historyczny” 1937–1938, nr 1.
- Miziński A., *Pojęcie kościelnego aktu administracyjnego* [w:] *Organizacja i funkcjonowanie administracji w Kościele*, red. J. Krukowski, W. Kraiński, M. Sitarz, Toruń 2011.
- Navarro Valls R., *Komentarz do kan. 1130-1133* [w:] *Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Naz R., *Notaire* [w:] *Dictionnaire de droit canonique*, t. VI, Paryż 1957.
- Oleszko A., *Funkcje konsularne w sprawach notarialnych według konwencji zawartych przez Polskę w latach 1991–1995*, „Rejent” 1996, nr 3.
- Oleszko A., *Prawo o notariacie. Komentarz. Część I (art. 1–78)*, Warszawa 2011.
- Oleszko A., *Prawo o notariacie. Komentarz. Część II. Tom 2 (art. 92–112)*, Warszawa 2012.
- Oleszko A., *Ustrój polskiego notariatu*, Warszawa 1999.
- Oleszko A., *Z cywilnoprawnej problematyki czynności notarialnych*, „Rejent” 1991, nr 1.
- Orzeszyna K., Skwarzyński M., Tabaszewski R., *Prawo międzynarodowe praw człowieka*, Warszawa 2022.
- Panek M.A., *Reprezentacja kościelnych osób prawnych w umowach cywilnoprawnych*, „Przegląd Sądowy” 2015, nr 10.
- Pawluk T., *Prawo kanoniczne według kodeksu Jana Pawła II. Lud Boży jego nauczanie i uświęcanie*, t. 1-2, Olsztyn 1985.
- Pazdan M., *Komentarz do art. 33 Nb 1* [w:] *Kodeks cywilny, t. I, Komentarz. Art. 1–449¹⁰*, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2020.
- Pazdan M., *Notariat a prawo prywatne międzynarodowe*, „Rejent” 1995, nr 9.
- Perlasca A., *La funzione notarile del cancelliere e degli altri notai della curia*, „Quaderni di Diritto Ecclesiale” 2001, nr 2.
- Pietraszewski M., *Glosa do uchwały SN z 19.12.2008 r., III CZP 122/08*, „Rejent” 2010, nr 3.
- Pietraszewski M., Tyrakowska M., *Status kościelnych osób prawnych jako przedsiębiorców* [w:] *Instytucje prawa handlowego w projekcie kodeksu cywilnego*, red. J. Frąckowiak, Wrocław 2011.
- Pietrzak M., *Prawo kanoniczne w polskim systemie prawnym*, „Państwo i Prawo” 2006, nr 8.
- Pietrzak M., *Prawo wyznaniowe*, Warszawa 2010.
- Plisiecki M., *Wyznaniowa osoba prawna w prawie polskim*, Warszawa 2013.
- Pokorski K., *System legalnej i swobodnej oceny środków dowodowych w kanonicznym procesie zwyczajnym* [w:] *Teoretyczne i praktyczne aspekty postępowania dowodowego*, red. M. Paszkowski, D. Daniluk, M. Rzewuska, Olsztyn 2018.
- Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z Radwański, Warszawa 2008.
- Radecki G., *Organy osób prawnych Kościoła katolickiego w Polsce (na styku prawa kanonicznego i prawa cywilnego)*, „Rejent” 2003, nr 7–8.

- Radwański Z., *Zwykła forma pisemna* [w:] *Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z. Radwański, Warszawa 2008.
- Rakoczy B., *Ustawa o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Renken J., *Acts of extraordinary administration of ecclesiastical goods in Book V of the CIC*, „*Studia Canonica*” 2015, nr 49.
- Rincón-Pérez T., *Komentarz do kan. 635* [w:] *Codex Iuris Canonici. Kodeks prawa kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego*, red. P. Majer, Kraków 2011.
- Rzepecki A., *Funkcjonowanie prawa kanonicznego w polskim porządku prawnym – zarys tematu*, „*Acta Erasmiana*” 2013, nr 5.
- Sądel J., *Kanoniczne powierzenie urzędu kościelnego w Kodeksach Prawa Kanonicznego z 1917 i 1983 r.*, Rzeszów 2008.
- Sieńko M., *Komentarz do art. 252 Nb 1* [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. I, red. M. Manowska, LEX/el. 2020.
- Sitarz M., *Competences of Collegial Organs in a Particular Church: In the Exercise of Executive Power According to the Code of Canon Law of 1983*, Lublin 2013.
- Sitarz M., *Criteria of Ecclesiastical Enrollment* [w:] *The Enrollment to the Catholic Church*, eds. S. Kawa, A. Romanko, M. Sitarz, A. Słowikowska, Roma 2017.
- Sitarz M., *Słownik prawa kanonicznego*, Warszawa 2004.
- Sitarz M., *Warunki alienacji majątku kościelnego według KPK/1983*, „*Roczniki Nauk Prawnych*” 2000, z. 2.
- Sitarz M., *Wymogi na urząd kanclerza kurii diecezjalnej*, „*Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich*” 2017, nr 30.
- Skorupa A., *Teologiczne i prawne podstawy nowych form życia konsekrowanego* [w:] *Życie konsekrowane znakiem wiarygodności Kościoła*, red. A. Dudek, R. Kantor, Kraków 2016.
- Skupieński K., *Notariat publiczny w średniowiecznej Polsce*, Lublin 1979.
- Skupieński K., *Notariat w Polsce do końca XVIII wieku* [w:] *Notariat polski. Historia i współczesność*, red. D. Malec, K. Skupieński, Warszawa 2005.
- Skupieński K., *Notariusz. 1. Dzieje urzędu* [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 13, red. E. Gigilewicz, Lublin 2009.
- Skupieński K., *O znaku notarialnym jako źródle poznania polskiej heraldyki średniowiecznej*, „*Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*” vol. XLV, 1990.
- Smith R., *Institutes of Consecrated Life and Societies of Apostolic Life (cc. 617–672)* [w:] *New commentary on the Code of Canon Law*, eds. J.P. Beal, J.A. Coriden, T.J. Green, Mahwah 2000.
- Sobański R., *Komentarz do kan. 149* [w:] *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego. Normy ogólne*, t. 1, ks. 1, red. J. Krukowski, Poznań 2003.
- Sobański R., *Prawo kanoniczne a krajowy porządek prawny*, „*Państwo i Prawo*” 1999, z. 6.
- Sójka-Zielińska K., *Historia prawa*, Warszawa 1994.
- Strzała M., *Ograniczenia reprezentacji wyznaniowych osób prawnych Kościoła Katolickiego*, „*Krakowski Przegląd Notarialny*” 2016, nr 2.

- Strzebinczyk J., *Komentarz do art. 78 [w:] Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, P. Machnikowski, Warszawa 2016.
- Szereda A.J., *Czynności notarialne. Komentarz do art. 79-112 Prawa o notariacie*, Warszawa 2018.
- Szereda A.J., *Glosa do uchwały SN z 8.11.2019 r., sygn. akt III CZP 26/19, „Rejent”* 2020, nr 10.
- Sztafrowski E., *Prawo kanoniczne w okresie odnowy soborowej*, t. 1, Warszawa 1976.
- Sztafrowski E., *Współpracownicy biskupa diecezjalnego w pasterskim posługiwaniu*, Warszawa 1977.
- Sztychmiller R., *Sądownictwo kościelne w służbie praw człowieka*, Olsztyn 2000.
- Świderkówna A., *Życie codzienne w Egipcie greckich papirusów*, Warszawa 2008.
- Świst G., *Utrata urzędu kościelnego w świetle norm zawartych w Kodeksie prawa kanonicznego z 1983 roku*, „Prawo i Więzy” 2021, nr 3.
- Świto L., *Akty zarządu dobrami kościelnymi*, „Prawo Kanoniczne” 2015, nr 3.
- Świto L., *Moc dowodowa dokumentów kościelnych w procedurze cywilnej*, „Prawo Kanoniczne” 2010, nr 1–2.
- Tarkowski P., *Ustawa o dokumentach publicznych. Komentarz*, Legalis/el. 2020.
- Taubenschlag R., *Notariat w starożytności*, „Przegląd Notarialny” 1928, nr VII.
- Tokarczyk R., *Komparatystyka regulacji etyki notariusza*, „Rejent” 2004, nr 10.
- Tomczak A., *Kancelaria biskupów włocławskich w okresie księgi wpisów (XV–XVIII w.)*, Toruń 1964.
- Truszkiewicz Z., *Tzw. przymus notarialny – podstawowy element instytucji notariatu [w:] III Kongres Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej: referaty i opracowania*, red. R. Sztyk, Warszawa–Kluczbork 2006.
- Walencik D., *Opinia prawna w sprawie nabycia osobowości prawnej przez dom zakonny Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu z siedzibą w Żarkach*, „Przegląd Prawa Wyznaniowego” 2011, nr 3.
- Warchałowski K., *Wymogi prawne prowizji kanonicznej w Kodeksie Prawa Kanonicznego Benedykta XV i Jana Pawła II*, „Studia Teologiczne” 2000, nr 18.
- Wilemska E., *Notariusz. 2. W prawie kanonicznym [w:] Encyklopedia katolicka*, t. 13, red. E. Gigilewicz, Lublin 2009.
- Winniczuk L., *Starożytni Grecy i Rzymianie w życiu prywatnym i państwowym*, Warszawa 1968.
- Witkowski W., *Kryteria oceny dowodów w procesach o nieważność małżeństwa*, „Kościół i Prawo” 2014, nr 3.
- Witkowski W., *Notariat w XVI–XVIII-wiecznej Polsce (w związku z kształceniem notariuszy publicznych w Akademii Zamojskiej)*, „Rejent” 1994, nr 10.
- Witosz A.J., *Prowadzenie spraw i reprezentacja spółek osobowych*, Warszawa 2013.
- Wrzecionek R., *Czynności notarialne w prawie spółek*, Warszawa 2008.
- Zbiegień-Turzańska A., *Reprezentacja spółek kapitałowych i spółdzielni*, Warszawa 2018.
- Zubert B.W., *Komentarz do kodeksu prawa kanonicznego z 1983 r.*, t. II/3, *Lud Boży. Instytut życia konsekrowanego i stowarzyszenia życia apostolskiego*, Lublin 1990.

6. Netografia

<https://franciszkanie.net/duchowosc/dokumenty-zakonu/konstytucje-generalne/> (dostęp: 5.07.2022).

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19920890446> (dostęp: 5.07.2022).

https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WR/kongregacje/kdwiary/zbior/t_2_22.html (dostęp: 5.07.2022).